

I. ΑΡΧΕΣ ALI¹/UNIDROIT² ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ³

Αντικείμενο και εφαρμογή τους

Οι Αρχές αυτές αποτελούν πρότυπα για τη ρύθμιση διακρατικών εμπορικών διαφορών. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την επίλυση των περισσοτέρων άλλων αστικών διαφορών και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μελλοντικές μεταρρυθμίσεις στον χώρο της πολιτικής δικονομίας.

1. Ανεξαρτησία, αμεροληψία και κατάρτιση (προσόντα) του δικαστηρίου και των δικαστών

1.1. Το δικαστήριο και οι δικαστές πρέπει να έχουν δικαστική ανεξαρτησία στο να αποφασίσουν επί της διαφοράς σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά και το

1. *American Law Institute*: Επιστημονική Αμερικανική Ένωση, που προετοιμάζει Υποδείγματα Νόμων (Model Laws) για την εναρμόνιση του πολιτειακού δικαίου των Η.Π.Α.

2. *Διεθνές Ινστιτούτο για την Ενοποίηση του Ιδιωτικού Δικαίου*: Διεθνής Διακυβερνητικός Οργανισμός, που ιδρύθηκε το 1940 και εδρεύει στη Ρώμη και στον οποίο συμμετέχει από την αρχή (Απρίλιος 1940) η Ελλάδα.

3. *Μετάφραση στην Ελληνική γλώσσα*, μόνο των Αρχών (Principles/Principes, ή και Blackletters/Lettres noires), χωρίς τα Σχόλια (Comments/Commentaires) που ακολουθούν, από τον Ομότιμο Καθηγητή των Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Ιωάννη Χ. Βούλγαρη (ivoulga@law.duth.gr), Επίτιμο Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου (Governing Council/Conseil de Direction) του UNIDROIT.

Η μετάφραση έγινε με βάση τα πρωτότυπα κείμενα, σε αγγλική γλώσσα (ALI/UNIDROIT Principles of Transnational Civil Procedure, βλ. κείμενο σε: www.unidroit.org/english/principles/civilprocedure/ali-unidroitprinciples-e.pdf) και σε γαλλική γλώσσα (Principes ALI/UNIDROIT de procédure civile transnationale, βλ. κείμενο σε: www.unidroit.org/french/principles/civilprocedure/ali-unidroit-principles-f.pdf), αφού ελήφθη υπόψη και η μετάφρασή τους σε γερμανική γλώσσα (βλ. κείμενο σε: www.unidroit.org/german/principles/civilprocedure/ali-unidroitprinciples-g.pdf).

Principles of Transnational Civil Procedure copyright © 2005 by The American Law Institute (ALI) and the International Institute for the Unification of Private Law (UNIDROIT). This translation (Greek) has not been reviewed or approved by ALI or UNIDROIT and the translator bears the sole responsibility for the accuracy of the translation. All rights are reserved. The complete work in English is available from the Cambridge University Press (www.uk.cambridge.org). For any requests to duplicate this material, please visit the American Law Institute website at www.ali.org.

Τα πνευματικά δικαιώματα των Αρχών Πολιτικής Δικονομίας Διακρατήρα ανήκουν στο «Ινστιτούτο Αμερικανικού Δικαίου» (ALI) και το «Διεθνές Ινστιτούτο για την ενοποίηση του Ιδιωτικού Δικαίου» (UNIDROIT) - © 2005. Η παρόύσα (Ελληνική) μετάφραση δεν έγινε υπό την επίβλεψη και έγκριση των ALI και UNIDROIT και μόνο ο μεταφραστής φέρει την ευθύνη για την ακρίβεια της μετάφρασης αυτής. Όλα τα δικαιώματα (πρωτότυπον και μετάφρασης) επιφυλάσσονται (ως κατοχυρωμένα). Το πλήρες έργο σε αγγλική γλώσσα παρέχεται από τις Εκδόσεις του Καίμπριτζ (www.uk.cambridge.org). Για οποιοδήποτε αίτημα προς αναταραγμή αυτού του υλικού (κειμένου) παρακαλούμε να επισκεφθείτε τον ιστότοπο του «Ινστιτούτου Αμερικανικού Δικαίου» (www.ali.org).

Αφιερώνεται από τον συντάκτη της παρούσας (ελληνικής) μετάφρασης στη μνήμη των Καθηγητών του αείμνηστων Γεωργίου Σ. Μαριδάκη και Γεωργίου Θ. Ράμπου, οι οποίοι του δίδαξαν θέματα «δικονομικού διεθνούς δικαίου» και «διακρατικού αστικού και εμπορικού δικονομικού δικαίου».

δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης και της απεξάρτησής τους από εσωτερικές και εξωτερικές επιρροές.

1.2. Οι δικαστές χαίρουν εύλογης μονιμότητας του λειτουργήματός τους. Τα μη επαγγελματικά μέλη του δικαστηρίου πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με διαδικασία που εξασφαλίζει την ανεξαρτησία από τους διαδίκους και άλλα πρόσωπα που έχουν συμφέρον ως προς την απόφαση.

1.3. Το δικαστήριο πρέπει να είναι αμερόληπτο. Δικαστής ή άλλο πρόσωπο το οποίο έχει αποφασιστική εξουσία οφείλει να μη συμμετέχει (στη σύνθεση) εφόσον υπάρχει εύλογη αμφιβολία κατά πόσο είναι αυτό ανεπηρέαστο. Πρέπει να προβλέπονται μέσα ορθής και αποτελεσματικής αμφισβήτησης της αμεροληψίας.

1.4. Το δικαστήριο ή ο δικαστής δεν μπορούν να δέχονται πληροφορίες σχετικές με τη διαφορά που προέρχονται από ένα διάδικο εν αγνοίᾳ των άλλων διαδίκων, με εξαίρεση γνωστοποίησεις που αφορούν διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας, ή την τρέχουσα διαχείριση της δίκης. Εφόσον μια τέτοια γνωστοποίηση λαμβάνει χώρα, ο απών διάδικος πρέπει αμέσως να ενημερωθεί για το περιεχόμενό της.

1.5. Το δικαστήριο οφείλει να έχει ικανοποιητικές νομικές γνώσεις και εμπειρία.

2. Δικαιοδοσία ως προς τους διαδίκους (*ratione personae*)

2.1. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί απέναντι σε ένα διάδικο:

2.1.1. εφόσον οι διάδικοι αποφασίζουν να υπαγάγουν τη διαφορά στο δικαστήριο.

2.1.2. εφόσον υπάρχει κάποιος ουσιώδης σύνδεσμος μεταξύ του επιληφθέντος δικαστηρίου και του διαδίκου, της επίδικης σχέσης και των (λοιπών) στοιχείων της διαφοράς. Υπάρχει ουσιώδης σύνδεσμος, εφόσον ένα σημαντικό μέρος της σχέσης ή των στοιχείων της διαφοράς πραγματοποιήθηκε στο Κράτος του επιληφθέντος δικαστηρίου, ή ο εναγόμενος έχει εκεί τη συνήθη διαμονή του, εφόσον πρόκειται για φυσικό πρόσωπο, ή επίσης το κύριο κέντρο των δραστηριοτήτων του, ή τον τόπο όπου έχει καταχωρηθεί στα σχετικά βιβλία, εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο. Ο σύνδεσμος αυτός υπάρχει επίσης, εάν τα πράγματα που αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς έχουν την τοποθεσία τους εκεί (στο Κράτος του επιληφθέντος δικαστηρίου).

2.2. Η δικαιοδοσία μπορεί να αποκτηθεί εφόσον κανένα άλλο αλλοδαπό δικαιοδοτικό όργανο δεν φαίνεται να έχει δικαιοδοσία:

2.2.1. ως προς τον εναγόμενο που βρίσκεται στο κράτος του επιληφθέντος δικαστηρίου, ή έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους.

2.2.2. σε περίπτωση που μέρος της περιουσίας του εναγόμενου τοποθετείται στο κράτος του επιληφθέντος δικαστηρίου, άσχετα εάν η διαφορά το αφορά ή όχι: σε μια τέτοια περίπτωση η δικαιοδοσία του δικαστηρίου περιορίζεται στα περιουσιακά αυτά στοιχεία ή την αξία τους.

2.3. Προσωρινά μέτρα μπορούν να απαγγελθούν από το δικαστήριο κατά προσώπου ή περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στο κράτος του επιληφθέντος δι-

καστηρίου, ακόμα κι' όταν τα δικαστήρια άλλου κράτους έχουν δικαιοδοσία να δικάσουν την κύρια διαφορά.

2.4. Το επιληφθέν δικαστήριο αρνείται τη δικαιοδοσία του, εφόσον προβάλλεται ρήτρα παρέκτασης δικαιοδοσίας με την οποία οι διάδικοι αναγνωρίζουν αποκλειστική δικαιοδοσία σε κάποιο άλλο δικαστήριο.

2.5. Το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί τη δικαιοδοσία ή να αναστείλει να δικάσει, εφόσον το δικαστήριο είναι προφανώς ακατάλληλο σχετικά, με άλλο και πλέον κατάλληλο, που θα μπορούσε ν' ασκήσει δικαιοδοσία.

2.6. Το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί την δικαιοδοσία ή να αναστείλει τη διαδικασία, εφόσον η διαφορά εκκρεμεί ήδη ενώπιον άλλου δικαστηρίου αρμόδιου να επιληφθεί, εκτός αν διαφαίνεται ότι η διαφορά δεν θα κρινόταν ορθά, ουσιαστικά ή σύντομα από αυτό το άλλο δικαστήριο.

3. Δικονομική ισότητα των διαδίκων

3.1. Το δικαστήριο εξασφαλίζει στους διαδίκους, κατά την άσκηση της αγωγής και της υπεράσπισης τις ίδιες δικονομικές εγγυήσεις.

3.2. Το δικαίωμα αυτό αντιτίθεται σε κάθε μη δικαιολογημένη διάκριση, οποιουδήποτε είδους και ειδικότερα βασιζόμενη στην ιθαγένεια ή τη διαμονή τους. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει αλλοδαπός διάδικος προκειμένου να μπορέσει να συμμετάσχει στη δίκη.

3.3. Με βάση μόνο την αλλοδαπή ιθαγένειά του ή την έλλειψη συνήθους διαμονής στο κράτος του forum, δεν μπορεί να ζητηθεί από κάποιο πρόσωπο προκαταβολή ή εγγύηση για τα έξοδα της διαδικασίας, ή, σε περίπτωση αιτήσεως λήγεως προσωρινών μέτρων, για το ενδεχόμενο που θα καταδικαστεί το πρόσωπο αυτό στην κύρια δίκη,

3.4. Στο μέτρο του εφικτού οι κανόνες τοπικής εφαρμογής δεν μπορούν να επιβάλλουν μη εύλογα έξοδα προσφυγής στα δικαστήρια, σε διάδικο που δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στο κράτος του forum.

4. Δικαίωμα των διαδίκων για συμπαράσταση από πληρεξούσιο δικηγόρο

4.1. Κάθε διάδικος έχει το δικαίωμα συμπαράστασης από πληρεξούσιο δικηγόρο της επιλογής του. Μπορεί να εκπροσωπείται από δικηγόρο που έχει γίνει δεκτός να ασκεί (το λειτούργημά του) στο κράτος του forum και να τον συνδράμει ενεργά δικηγόρος που ασκεί τα καθήκοντά του σε άλλο κράτος.

4.2. Η επαγγελματική ανεξαρτησία του δικηγόρου πρέπει να είναι σεβαστή. Ο δικηγόρος οφείλει να είναι σε θέση να τηρεί την υποχρέωση εμπιστοσύνης προς τον πελάτη του και εχεμύθειας των συναλλαγών μαζί του.

5. Γνωστοποίηση της δίκης και δικαίωμα ακροάσεως

5.1. Κατά την έναρξη της διαδικασίας σχετική γνωστοποίηση πρέπει να γίνεται προς όλους τους διαδίκους, εκτός του ενάγοντος, με κάθε εύλογα αποτελεσματικό προς τούτο μέσο. Αυτή η αρχική γνωστοποίηση πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφο

του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου (αγωγής), ή να περιέχει με οποιαδήποτε άλλη μορφή τους ισχυρισμούς του ενάγοντος, καθώς και την αιτούμενη προστασία. Διάδικος προς τον οποίο απευθύνεται το αίτημα προστασίας, πρέπει να ενημερώνεται ως προς τα μέσα που του προσφέρονται για να απαντήσει, καθώς και τη δυνατότητα να δικαστεί ερήμην εφόσον απέχει να απαντήσει εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

5.2. Η γνωστοποίηση των εγγράφων που αναφέρονται στην Αρχή 5.1. πρέπει να γίνεται στη γλώσσα του κράτους του forum, καθώς επίσης και σε γλώσσα του κράτους στο οποίο ο παραλήπτης φυσικό πρόσωπο έχει την συνήθη διαμονή του, ή προκειμένου για νομικό πρόσωπο, του κράτους όπου αυτό έχει το κύριο κέντρο των δραστηριοτήτων του, ή ακόμη στην γλώσσα στην οποία τα κύρια έγγραφα της επίδικης σχέσης είναι συντεταγμένα. Ο εναγόμενος και οι άλλοι διάδικοι οφείλουν να γνωστοποιήσουν τις απαντήσεις και άλλες επεξηγήσεις και αιτήματά τους στη γλώσσα της δίκης κατά τις διατάξεις της Αρχής 6.

5.3. Οι διάδικοι λαμβάνουν κατά τη διάρκεια της δίκης γνωστοποίηση εντός σύντομης προθεσμίας όλων των πράξεων των άλλων διαδίκων, καθώς και των αποφάσεων του δικαστηρίου.

5.4. Οι διάδικοι δικαιούνται να επικαλούνται βάσιμα πραγματικά περιστατικά και νομικά επιχειρήματα, και να παρέχουν απόδειξη προς υποστήριξή τους.

5.5. Κάθε διάδικος, πρέπει να έχει τη δυνατότητα κατά τρόπο ορθό και δίκαιο και εντός εύλογης προθεσμίας να απαντήσει στους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς και τα μέσα αποδείξεως που προβάλλονται από άλλο διάδικο, καθώς και στις διαταγές και προτάσεις του δικαστηρίου.

5.6. Το δικαστήριο οφείλει να συνεκτιμήσει όλους τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς των διαδίκων και να αποφασίσει επί αυτών που έχουν ουσιαστική επίδραση (στην έκβαση της δίκης).

5.7. Οι διάδικοι, με συμφωνία μεταξύ τους και με την έγκριση του δικαστηρίου, μπορούν να χρησιμοποιήσουν μέσα ταχείας επικοινωνίας, όπως π.χ. τηλεπικοινωνίες.

5.8. Διαταγή του δικαστηρίου που θίγει τα συμφέροντα διάδικου, χωρίς αυτός να έχει λάβει σχετική γνωστοποίηση, δεν μπορεί να εκδοθεί και να εκτελεστεί παρά μόνο κατόπιν αποδείξεως επείγουσας ανάγκης και αφού ληφθούν υπόψη οι λόγοι επιείκειας. Διαταγή που εκδίδεται κατ' αντιμωλία των διαδίκων πρέπει να είναι ανάλογη προς τα συμφέροντα των οποίων ζητά την προστασία ο αιτών. Όσο το δυνατό γρηγορότερα ο καθ' ον διάδικος πρέπει να λάβει γνωστοποίηση της διαταγής, καθώς και των λόγων που τη στηρίζουν και να έχει το δικαίωμα να προσφύγει με σκοπό την ταχεία και συνολική επανεξέτασή της από το δικαστήριο.

6. Γλώσσες

6.1. Η διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της γραπτής και της προφορικής, πρέπει να διεξάγεται γενικώς σε γλώσσα του δικαστηρίου.

6.2. Το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τη χρήση άλλης γλώσσας ως προς το σύνολο ή μέρος της διαδικασίας, εφόσον δεν θα προέκυπτε βλάβη για κάποιο διάδικο.

6.3. Διερμηνεία πρέπει να παρέχεται, όταν κάποιος διάδικος ή μάρτυρας δεν είναι ικανός στη γλώσσα στην οποία διεξάγεται η διαδικασία. Μετάφραση εκτεταμένων και ογκωδών γραπτών κειμένων μπορεί να περιορίζεται σε τμήματά τους, όπως συμφώνησαν οι διάδικοι ή εντέλλεται από το δικαστήριο.

7. Ταχεία απονομή δικαιοσύνης

7.1. Το δικαστήριο οφείλει να επιλύσει τη διαφορά εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

7.2. Οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να συνεργάζονται και δικαιώματα εύλογης ακροάσεως για το προγραμματισμό (της δίκης). Ο Κανονισμός του δικαστηρίου και οι διαταγές του μπορούν να καθορίζουν με εύλογο τρόπο τον χρονικό προγραμματισμό της δικής και τις προθεσμίες, καθώς και να επιβάλλουν κυρώσεις στους διαδίκους και τους δικηγόρους τους για μη συμμόρφωση με αυτούς τους κανόνες και διαταγές, που δεν δικαιολογούνται από βάσιμους λόγους.

8. Προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα

8.1. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κάποιο προσωρινό μέτρο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα της απόφασης που θα ακολουθήσει, ή για να διασφαλίσει ή ρυθμίσει κατ' άλλο τρόπο την ενεστώσα κατάσταση. Το προσωρινό μέτρο διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας.

8.2. Ένα δικαστήριο μπορεί να διατάξει προσωρινό μέτρο χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση, μόνο εάν απαιτείται λόγω επείγουσας ανάγκης και για σημαντικούς λόγους. Ο αιτών οφείλει να γνωστοποιήσει πλήρως τα πραγματικά και νομικά στοιχεία των οποίων το δικαστήριο πρέπει να λάβει σχετικά υπόψη του. Διάδικος κατά του οποίου («καθ' ου») απαγγέλλεται κατ' αντιμωλία τέτοιο μέτρο, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει εντός της συντομότερης δυνατής προθεσμίας το βάσιμο της διαταγής.

8.3. Ο αιτών που πέτυχε την απονομή προσωρινού μέτρου δεσμεύεται να αποζημιώσει τον αντίδικο κατά του οποίου εκδόθηκε η διαταγή, εάν το δικαστήριο (της κύριας δίκης) κρίνει στη συνέχεια ότι η διαταγή αυτή ήταν αβάσιμη. Εφόσον κρίνεται αναγκαίο, το δικαστήριο μπορεί να απαιτήσει από τον αιτούντα να καταθέσει εγγύηση ή να αναλάβει κατά τρόπο επίσημο μια τέτοια υποχρέωση αποζημίωσης.

9. Εξέλιξη της δίκης

9.1. Η δίκη κανονικά περιλαμβάνει τρία στάδια: το εισαγωγικό, το ενδιάμεσο και το τελικό στάδιο.

9.2. Κατά το εισαγωγικό στάδιο οι διάδικοι οφείλουν να παρουσιάσουν εγγράφως τα αιτήματα, τις άμυνες και άλλους ισχυρισμούς τους και να προσδιορίσουν τα κυριότερα στοιχεία απόδειξης.

9.3. Κατά το ενδιάμεσο στάδιο το δικαστήριο, εφόσον είναι αναγκαίο:

9.3.1. καθορίζει συζητήσεις (στο ακροατήριο) για τη διεξαγωγή της δίκης.

9.3.2. καθορίζει το ημερολόγιο πρόγραμμα εξέλιξης της διαδικασίας:

9.3.3. εξετάζει τα ζητήματα που απαιτούν μια προκριματική εκτίμηση, όπως τα ζητήματα δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας, προσωρινών μέτρων και παραγραφής.

9.3.4. εξετάζει τα ζητήματα παροχής, αποδοχής, δημοσιοποίησης και ανταλλαγής των μέσων αποδείξεως.

9.3.5. προσδιορίζει τα ζητήματα που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προδικαστικής απόφασης για κάποιο μέρος ή το σύνολο της διαφοράς.

9.3.6. διατάσσει τη διεξαγωγή απόδειξης.

9.4. Κατά το τελικό στάδιο, τα στοιχεία της απόδειξης που δεν κοινοποιήθηκαν στο δικαστήριο σύμφωνα με τους όρους της Αρχής 9.3.6, παρουσιάζονται συνήθως κατά τη διάρκεια μιας τελικής συνοπτικής ακροαματικής διαδικασίας, κατά την οποία οι διάδικοι παρουσιάζουν τις τελικές προτάσεις τους.

10. Συζητητικό σύστημα και πεδίο εφαρμογής του

10.1. Η διαδικασία ξεκινά με πρωτοβουλία του ενάγοντος και όχι από το δικαστήριο ενεργώντας αυτεπαγγέλτως.

10.2. Ο χρόνος κατάθεσης της αγωγής ή άλλου αιτήματος προστασίας στο δικαστήριο καθορίζει τα ζητήματα της παραγραφής, εκκρεμοδικίας και άλλων προθεσμιών.

10.3. Το αντικείμενο της δίκης προσδιορίζεται από τα αιτήματα και τις άμυνες των διαδίκων, όπως παρουσιάζονται στην εισαγωγική της δίκης πράξη, καθώς και στις προτάσεις άμυνας, συμπεριλαμβανομένων και των τροποποιήσεών τους στη συνέχεια.

10.4. Ένας διάδικος που προβάλλει σοβαρούς λόγους, έχει το δικαίωμα να τροποποιήσει τα αιτήματα ή τις άμυνες του, γνωστοποιώντας τα στους άλλους διαδίκους. Μια τέτοια τροποποίηση δεν πρέπει να καθυστερεί χωρίς λόγο τη διαδικασία, ούτε να προκαλεί οποιαδήποτε άλλη μη νόμιμη βλάβη.

10.5. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να θέτουν αυτοβούλως τέλος στη διαδικασία ή να την τροποποιούν, με παραίτηση, αποδοχή, προσχώρηση ή συμβιβασμό. Ένας διάδικος δεν μπορεί να θέσει μονομερώς τέλος στην προσφυγή του ή να την τροποποιήσει, εφόσον κάτι, τέτοιο προκαλεί βλάβη στον αντίδικο του.

11. Υποχρεώσεις των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων

11.1. Οι διάδικοι και οι δικηγόροι τους οφείλουν να ενεργούν οι ίδιοι με καλή πίστη στις σχέσεις τους με το δικαστήριο και τους άλλους διαδίκους.

11.2. Οι διάδικοι συνεργάζονται υπεύθυνα με το δικαστήριο για την προώθηση μιας δίκαιης, αποτελεσματικής και εύλογα γρήγορης λύσης της διαφοράς. Οι διάδι-

κοι οφείλουν να απέχουν από κάθε καταχρηστική διαδικαστική ενέργεια, όπως επηρεασμός των μαρτύρων ή καταστροφή στοιχείων απόδειξης.

11.3. Κατά το εισαγωγικό στάδιο της διαδικασίας, οι διάδικοι οφείλουν να προβάλλουν κατά τρόπο εύλογα αναλυτικό τα σχετικά πραγματικά περιστατικά, τα νομικά επιχειρήματα και τα αιτούμενα μέτρα, παρουσιάζοντας κατά τρόπο επακριβή τα αποδεικτικά μέσα που διαθέτουν προς υποστήριξή τους. Εφόσον σοβαροί λόγοι εμποδίζουν κάποιο διάδικο να παράσχει εύλογες λεπτομέρειες ως προς τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται και επαρκή προσδιορισμό των μέσων αποδείξεως, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του την αδυναμία του αυτή και ορισμένα πραγματικά περιστατικά και αποδεικτικά μέσα μπορούν να προσκομισθούν αργότερα, κατά τη διάρκεια της δίκης.

11.4. Εφόσον δεν προβληθούν σε επαρκή χρόνο αντιρρήσεις από ένα διάδικο ως προς κάποιο ισχυρισμό που επικαλείται αντίδικός του, το δικαστήριο μπορεί να θεωρήσει ότι ισχυρισμός αυτός ομολογήθηκε ή έγινε αποδεκτός.

11.5. Οι δικηγόροι των διαδίκων οφείλουν επαγγελματικά να συνδράμουν τους πελάτες τους να τηρήσουν τις διαδικαστικές τους υποχρεώσεις.

12. Πλειονότητα αιτημάτων και διαδίκων. Παρέμβαση

12.1. Ένας διάδικος μπορεί να εισαγάγει όλα τα αιτήματα τα οποία συνδέονται ουσιαστικά με το αντικείμενο της δίκης και απευθύνονται κατά άλλου διαδίκου, ή τρίτου προσώπου που υπόκειται στην εξουσία του δικαστηρίου.

12.2. Κάποιο πρόσωπο που έχει συμφέρον, το οποίο παρουσιάζει ουσιαστικό σύνδεσμο με το αντικείμενο της δίκης, μπορεί να ζητήσει να παρέμβει.

Το δικαστήριο, αυτεπάγγελτα, ή κατόπιν αιτήματος διαδίκου, μπορεί να απαιτήσει να ενημερωθεί κάποιο πρόσωπο που έχει τέτοιο συμφέρον, καλώντας το να παρέμβει. Παρέμβαση μπορεί να επιτραπεί (από το δικαστήριο) εφόσον δεν θα προκαλούνται μη εύλογη καθυστέρηση, ή περιπλοκή της διαδικασίας, ή δεν θα προκαλούνται βλάβη κατά τρόπο ανεπιεική σε κάποιο διάδικο. Το δίκαιο του forum μπορεί να επιτρέπει παρέμβαση και κατά τη διαδικασία δευτέρου βαθμού.

12.3. Εφόσον αυτό κρίνεται αιτιολογημένο, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει κάποιο πρόσωπο να υποκαταστήσει ή να διαδεχθεί κάποιο διάδικο.

12.4. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις για συμμετοχή και συνεργασία των προσθέτων διαδίκων είναι συνήθως τα ίδια με εκείνα των αρχικών. Η έκταση αυτών των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, εξαρτάται από τη θεμελίωση, τον χρόνο και τις συνθήκες της παρέμβασης ή της ομοδικίας.

12.5. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον χωρισμό των αιτημάτων, ζητημάτων και διαδίκων, ή τη σύνδεσή τους με άλλες δίκες με σκοπό την επιείκεια ή τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της οργάνωσης της διαδικασίας, ή της απόφασης, ή ακόμη προς το συμφέρον της δικαιοισύνης. Η αρμοδιότητα αυτή του δικα-

στηρίου εκτείνεται σε αιτήματα και διαδίκους που δεν υπόκεινται στο αντικείμενο των Αρχών αυτών.

13. Γνώμη amicus curiae

Το δικαστήριο, αφού συμβουλευθεί τους διαδίκους, μπορεί να δεχθεί να λάβει από τρίτα πρόσωπα γνώμη σχετική με σημαντικά νομικά ζητήματα της δίκης και πληροφορίες επί της γενικής κατάστασης της διαφοράς. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να ζητήσει μια τέτοια γνώμη. Πριν λάβει υπόψη του το δικαστήριο τη γνώμη του *amicus curiae*, οι διάδικοι επιβάλλεται να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν στο δικαστήριο τις γραπτές παρατηρήσεις τους επί της γνώμης αυτής.

14. Ενθύνη του δικαστηρίου ως προς τη διεύθυνση της διαδικασίας

14.1. Όσο το δυνατό γρηγορότερα το δικαστήριο οφείλει να διευθύνει ενεργητικά τη διαδικασία, ασκώντας διακριτική ευχέρεια με σκοπό την επίλυση της διαφοράς κατά τρόπο ορθό, αποτελεσματικό και εντός εύλογου χρονικού πλαισίου. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη και ο διακρατικός χαρακτήρας της διαφοράς.

14.2. Σε λογικά εφαρμόσιμα πλαίσια το δικαστήριο οφείλει να διευθύνει τη διαδικασία σε συνεργασία με τους διαδίκους.

14.3. Το δικαστήριο καθορίζει τη σειρά με την οποία τα ζητήματα πρέπει να εξετασθούν και θέτει ένα χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνει ημερομηνίες και προθεσμίες για κάθε στάδιο της διαδικασίας. Το δικαστήριο μπορεί να αναθεωρεί τις πράξεις του αυτές.

15. Απορριπτική και ερήμην απόφαση

15.1. *Απορριπτική απόφαση* εκδίδεται γενικώς κατά του ενάγοντος ο οποίος χωρίς λόγο παραλείπει να επισπεύσει τη διαδικασία την οποία ξεκίνησε. Πριν απαγελθεί μια τέτοια απόφαση, το δικαστήριο οφείλει να κάνει (σχετική) εύλογη μνεία στον ενάγοντα.

15.2. *Ερήμην απόφαση* εκδίδεται γενικώς κατά του εναγόμενου ή άλλου διαδίκου, ο οποίος χωρίς εύλογη αιτία παραλείπει να εμφανισθεί ή να απαντήσει εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

15.3. Το δικαστήριο για την έκδοση ερήμην απόφασης οφείλει να διαπιστώσει ότι:

15.3.1. έχει δικαιοδοσία επί του διαδίκου κατά του οποίου θα εκδοθεί η απόφαση·

15.3.2. οι κανόνες επίδοσης και γνωστοποίησης εφαρμόσθηκαν και ο διάδικος αυτός είχε επαρκή χρόνο για να απαντήσει και

15.3.3. η αγωγή στηρίζεται επαρκώς σε πραγματικά περιστατικά και προσκομισθέντα αποδεικτικά στοιχεία και είναι νομικά θεμελιωμένη, συμπεριλαμβανομένου και του αιτήματος για αποζημίωση, καθώς και κάθε αιτήματος που αφορά τα έξοδα της δίκης.

15.4. Η ερήμην απόφαση δεν μπορεί να επιδικάσει μεγαλύτερα ποσά ή να απαγγείλει αυστηρότερες κυρώσεις από ό,τι είχε ζητηθεί με την εισαγωγική της δίκης πράξη (δικόγραφο).

15.5. Κάθε απορριπτική ή ερήμην απόφαση υπόκειται σε έφεση ή προσφυγή για την ακύρωσή τους.

15.6. Κάθε διάδικος, ο οποίος με οποιοδήποτε τρόπο δεν τηρεί την υποχρέωσή του για σύμπραξη στη διαδικασία, υπόκειται σε κυρώσεις σύμφωνα με την Αρχή 17.

16. Πρόσβαση στα στοιχεία πληροφόρησης και την απόδειξη

16.1. Κατά γενικό κανόνα το δικαστήριο και οι διάδικοι έχουν πρόσβαση στα σχετικά αποδεικτικά μέσα μη εμπιστευτικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων των διαδίκων και των μαρτύρων, εκθέσεων πραγματογνωμόνων, εγγράφων ή αποδείξεων, που προκύπτουν από εξέταση αντικειμένων (πραγμάτων), επιτόπια επίσκεψη, ή, σε ειδικές περιπτώσεις, από την φυσική και διανοητική εξέταση ενός προσώπου. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να προβαίνουν σε δηλώσεις που έχουν αποδεικτική ισχύ.

16.2. Εάν κάποιος διάδικος το ζητήσει έγκαιρα, το δικαστήριο διατάσσει τη δημοσιοποίηση όλων των σχετικών στοιχείων αποδείξεως που δεν καλύπτονται από κανόνες εμπιστευτικότητας και μπορούν εύλογα να προσδιορισθούν, τα οποία βρίσκονται στη κατοχή ή υπό τον έλεγχο κάποιου διαδίκου, ή, εφόσον κάτι τέτοιο κρίνετε αναγκαίο και δικαιολογημένο, ενός τρίτου. Η παρουσίαση κάποιου αποδεικτικού στοιχείου δεν μπορεί να αποκλεισθεί λόγω του ότι θα ήταν δυσμενής σε κάποιο διάδικο, ή στο πρόσωπο από το οποίο ζητείται.

16.3. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην πληροφόρηση, ο πληρεξιόδιος δικηγόρος ενός διαδίκου μπορεί να λάβει την αυτόβουλη κατάθεση κάποιου τρίτου που θα μπορούσε να μαρτυρήσει.

16.4. Οι διάδικοι, οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες καταθέτουν κατά τους κανόνες του κράτους του forum. Διάδικος έχει το δικαίωμα να θέσει άμεσα συμπληρωματικές ερωτήσεις σε κάποιον άλλο διάδικο, μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, μετά τις ερωτήσεις που του έθεσε προηγουμένως ο δικαστής ή άλλος διάδικος.

16.5. Ένα πρόσωπο, διάδικος ή όχι, που προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία τα οποία διαθέτει, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να απαγορεύσει με διαταγή του την καταχρηστική διάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών τους.

16.6. Το δικαστήριο αποτιμά ελεύθερα τα αποδεικτικά στοιχεία, χωρίς να λαμβάνει υπόψη του κατά τρόπο αδικαιολόγητο το είδος ή την προέλευσή τους.

17. Κυρώσεις

17.1. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει κυρώσεις στους διαδίκους, τους δικηγόρους τους και τους τρίτους, για παράλειψη ή άρνηση να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διαδικασία.

17.2. Οι κυρώσεις πρέπει να είναι εύλογες και ανάλογες προς τη σοβαρότητα του ζητήματος που αφορούν και της βλάβης που προκλήθηκε και να ανταποκρίνονται στην έκταση της συμμετοχής και το βαθμό ευθύνης ως προς την πράξη.

17.3. Μεταξύ των ενδεικνυομένων κυρώσεων κατά των διαδίκων περιλαμβάνονται: η συναγωγή δυσμενών συμπερασμάτων, η ολοκληρωτική μερική απόρριψη της αγωγής ή της υπεράσπισης, η έκδοση ερήμην απόφασης, η διαικοπή της δίκης, η καταδίκη στα έξοδα της δίκης πέραν αυτού που προβλέπεται από τους εφαρμοστέους κανόνες. Οι κυρώσεις που μπορούν να θεωρηθούν ενδεικνυόμενες κατά διαδίκων ή τρίτων συμπεριλαμβάνουν ιδίως χρηματικές κυρώσεις, όπως πρόστιμα και καταβολές. Οι πληρεξόδιοι δικηγόροι μπορούν να καταδικαστούν ιδίως στα έξοδα της δίκης.

17.4. Το δίκαιο του forum μπορεί να προβλέπει και πρόσθετες κυρώσεις, όπως την ποινική ευθύνη διαδίκου ή τρίτου για σοβαρή παρέμβασή του, όπως προσαγωγή παραποτημένων αποδεικτικών στοιχείων, ή βίαιη, ή απειλητική συμπεριφορά.

18. Εμπιστευτικός χαρακτήρας και εχεμύθεια ως προς τις αποδείξεις.

18.1. Πρέπει να καθιερώνονται αποτελεσματικά ο εμπιστευτικός χαρακτήρας και η υποχρέωση εχεμύθειας και άλλα παρόμοιου είδους μέσα προστασίας διαδίκου ή μη διαδίκου, ως προς τη δημοσιοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων ή άλλων πληροφοριών.

18.2. Το δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη του κατά πόσο αυτά τα μέσα προστασίας μπορούν να δικαιολογήσουν την παράλειψη κάποιου διαδίκου να δημοσιοποιήσει στοιχεία αποδείξεως ή άλλες πληροφορίες, όταν αποφασίζει να συναγάγει δυσμενή συμπεράσματα κατά του διάδικου ή να επιβάλλει άλλες έμμεσες κυρώσεις.

18.3. Το δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη του αυτά τα μέτρα προστασίας, όταν κάνει χρήση της εξουσίας του να απαγγείλει άμεσες κυρώσεις για να επιβάλλει σε κάποιο διάδικο ή τρίτο να δημοσιοποιήσει αποδεικτικά στοιχεία ή άλλες πληροφορίες.

19. Καταθέσεις γραπτές και προφορικές

19.1. Οι προτάσεις, τα υπομνήματα και η νομική επιχειρηματολογία συνήθως παρουσιάζονται στην αρχή εγγράφως, αλλά οι διάδικοι μπορούν να παρουσιάσουν προφορικά συμπληρωματικά στοιχεία επί σημαντικών ζητημάτων της ουσίας ή της διαδικασίας.

19.2. Η τελική ακροαματική διαδικασία πρέπει να λαμβάνει χώρα ενώπιον των δικαστών που θα λάβουν την απόφαση.

19.3. Το δικαστήριο καθορίζει τις διαδικαστικές λεπτομέρειες για τη διεξαγωγή των μαρτυρικών καταθέσεων. Γενικώς οι καταθέσεις των διαδίκων και των μαρτύρων λαμβάνονται προφορικώς και οι εκθέσεις των πραγματογνωμόνων γραπτώς. Το δικαστήριο μπορεί όμως, αφού συμβουλευθεί τους διαδίκους, να απαιτήσει η

αρχική κατάθεση μαρτύρων να καταχωρηθεί σε έγγραφο που θα πρέπει να κοινοποιηθεί στους διαδίκους πριν από την συζήτηση.

19.4. Η προφορική κατάθεση μπορεί να περιορισθεί σε πρόσθετα ζητήματα που αφορούν την γραπτή κατάθεση μάρτυρα, ή την έκθεση πραγματογνώμονα.

20. Δημοσιότητα της διαδικασίας

20.1. Κατά κανόνα η ακροαματική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης που αφορά τη διεξαγωγή της απόδειξης και την απαγγελία της απόφασης, είναι ανοικτές στο κοινό. Μετά από διαβούλευση με τους διαδίκους το δικαστήριο μπορεί όμως να διατάξει ότι ορισμένες συζητήσεις και τμήματά τους θα διεξάγονται «κεκλεισμένων των θυρών» προς το συμφέρον της δικαιοσύνης, της δημόσιας τάξης ή της ιδιωτικής ζωής.

20.2. Οι φάκελοι και τα πρακτικά του δικαστηρίου είναι σε δημόσια χρήση ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ανοικτοί προς ενημέρωση σε πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον ή υποβάλλουν αιτιολογημένη αίτηση σύμφωνα με το δίκαιο του forum.

20.3. Προς το συμφέρον της δικαιοσύνης, της δημόσιας τάξης και της ιδιωτικής ζωής, εάν η διαδικασία είναι δημόσια, ο δικαστής μπορεί να διατάξει μέρος της να διεξαχθεί «κεκλεισμένων των θυρών».

20.4. Οι οριστικές αποφάσεις, οι αιτιολογίες τους, καθώς και κάθε άλλη απόφαση (προδικαστική) ή διαταγή του δικαστηρίου είναι προσβάσιμες στο κοινό.

21. Βάρος αποδείξεως και δικανική πεποιθηση

21.1. Κατά κανόνα, κάθε διάδικος φέρει το βάρος αποδείξεως όλων των πραγματικών περιστατικών που θεμελιώνουν τους ισχυρισμούς του.

21.2. Τα πραγματικά περιστατικά θεωρούνται αποδεδειγμένα εφόσον το δικαστήριο είναι εύλογα πεπεισμένο περί της αληθείας τους.

21.3. Εάν διάδικος κατέχει ή διαθέτει κάποιο ουσιώδες αποδεικτικό στοιχείο, το οποίο χωρίς λόγο αρνείται να προσαγάγει, το δικαστήριο μπορεί να καταλήξει σε δυσμενή συμπεράσματα από αυτή την άρνηση σχετικά με το ζήτημα που αφορά το αποδεικτικό στοιχείο το οποίο δεν κατατέθηκε.

22. Ενθύνη ως προς τον καθορισμό των πραγματικών περιστατικών και των νομικών κανόνων

22.1. Το δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη του όλα τα σημαντικά πραγματικά περιστατικά και στοιχεία απόδειξης και να επιλέγει την ορθή νομική βάση που θεμελιώνουν τις αποφάσεις του, συμπεριλαμβανομένων και ζητημάτων που αφορούν την εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου.

22.2. Παρέχοντας στους άλλους διαδίκους την δυνατότητα να παρουσιάσουν τις παρατηρήσεις τους, το δικαστήριο μπορεί:

22.2.1. να επιτρέψει σε κάποιο διάδικο να τροποποιήσει τους πραγματικούς και

νομικούς ισχυρισμούς του, παρουσιάζοντας σχετικά συμπληρωματική νομική θεμελίωση και απόδειξη,

22.2.2. να διατάξει τη διεξαγωγή απόδειξης, η οποία δεν είχε ζητηθεί προηγουμένως από κάποιο διάδικο, ή

22.2.3. να στηριχθεί σε νομική ανάλυση ή ερμηνεία των πραγματικών στοιχείων ή της απόδειξης, που δεν έχει προταθεί από κάποιο διάδικο.

22.3. Κατά κανόνα το δικαστήριο λαμβάνει άμεσα το ίδιο κάθε απόδειξη. Όμως, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, μπορεί να ορίσει κάποιο κατάλληλα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο γι' αυτό.

Η απόδειξη λαμβάνεται στη συνέχεια υπόψη από το δικαστήριο κατά την τελική ακροαματική διαδικασία ενώπιον του.

22.4. Εφόσον κρίνεται χρήσιμη ή διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, το δικαστήριο μπορεί να προβεί στο διορισμό πραγματογνώμονα του οποίου η αποστολή μπορεί να αφορά κάθε σημαντικό ζήτημα, συμπεριλαμβανομένου και του (εφαρμοστέου) αλλοδαπού δικαίου.

22.4.1. Εάν οι διάδικοι συμφωνούν σε κάποιο πραγματογνώμονα, το δικαστήριο οφείλει κανονικά να προβεί στο διορισμό του.

22.4.2. Για κάθε σημαντικό ζήτημα για το οποίο μια πραγματογνωμοσύνη κρίνεται ενδειγμένη, κάθε διάδικος έχει το δικαίωμα να παρουσιάσει έκθεση πραγματογνώμονα που επέλεξε ο ίδιος (τεχνικού συμβούλου του).

22.4.3. Ένας πραγματογνώμονας που διορίστηκε από το δικαστήριο, ή από κάποιο διάδικο, οφείλει να παρουσιάσει πλήρη και αντικειμενική έκθεση επί του ζητήματος που του τέθηκε.

23. Απόφαση και αιτιολογία

23.1. Μετά το πέρας των συζητήσεων, το δικαστήριο οφείλει να εκδώσει εντός σύντομου χρονικού διαστήματος απόφαση γραπτή, ή που θα διατυπωθεί και γραπτώς. Η απόφαση πρέπει να προσδιορίζει το μέτρο που απαγγέλλει και σε περίπτωση χρηματικής καταδίκης το ποσό που παρέχει.

23.2. Η απόφαση πρέπει να περιέχει τους ουσιαστικούς λόγους, πραγματικούς, νομικούς και απόδειξης, που τη στηρίζουν.

24. Διακανονισμός - Συμβιβασμός

24.1. Το δικαστήριο, αν και εξασφαλίζει τη δυνατότητα των διαδίκων να συνεχίσουν τη δίκη, οφείλει να ενθαρρύνει το διακανονισμό της διαφοράς μεταξύ των διαδίκων, εφόσον κάτι τέτοιο είναι ευλόγως δυνατό.

24.2. Το δικαστήριο οφείλει να διευκολύνει τους διαδίκους στη χρήση εναλλακτικών μορφών επίλυσης της διαφοράς σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

24.3. Οι διάδικοι πριν και μετά την έναρξη της δίκης οφείλουν να συνεργάζονται σε κάθε λογική προσπάθεια διακανονισμού. Κατά τον καθορισμό των εξόδων

της διαδικασίας, το δικαστήριο μπορεί να λαμβάνει υπόψη του την μη εύλογη άρνηση διαδίκου να συνεργαστεί, ή την κακόπιστη συμπεριφορά του κατά την προσπάθεια διακανονισμού.

25. Έξοδα

25.1. Στο νικήσαντα διάδικο επιδικάζονται συνήθως όλα, ή σημαντικό μέρος των εξόδων στα οποία ευλόγως προέβη. Τα έξοδα περιλαμβάνουν τα δικαστικά τέλη κάθε ειδους, όπως αμοιβές για τα πρακτικά και την καθαρογράφηση, δαπάνες για τις αμοιβές πραγματογνωμόνων και τις αμοιβές των πληρεξουσίων δικηγόρων.

25.2. Κατ' εξαίρεση το δικαστήριο μπορεί να μην επιδικάσει ή να περιορίσει τα έξοδα στο νικήσαντα διάδικο, εφόσον συντρέχει σαφής λόγος να το πράξει. Το δικαστήριο μπορεί να περιορίσει την επιδίκαση των εξόδων σε εκείνα στα οποία θα έπρεπε να προβεί ο νικήσας διάδικος σε μια παρόμοια διαφορά και να τιμωρήσει ένα τέτοιο διάδικο που έθεσε αβάσιμα ζητήματα, ή υπήρξε υπαίτιος οποιασδήποτε μορφής καταχρηστικής συμπεριφοράς κατά τη διαδικασία. Όταν λαμβάνει αποφάσεις που αφορούν τα έξοδα, το δικαστήριο μπορεί να λαμβάνει υπόψη του κάθε πταίσμα των διαδίκων κατά τη διάρκεια της δίκης.

26. Αμεση εκτελεστότητα της απόφασης

26.1. Η οριστική απόφαση πρώτου βαθμού είναι συνήθως άμεσα εκτελεστή.

26.2. Το δικαστήριο πρώτου ή δεύτερου βαθμού, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος κάποιου διάδικου, μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση της απόφασης που αποτελεί αντικείμενο έφεσης, εφόσον αυτό είναι προς το συμφέρον της δικαιοσύνης.

26.3. Το δικαστήριο μπορεί να απαιτήσει την κατάθεση εγγύησης από τον εφεσίοντα, ή τον εφεσίβλητο για να προβεί αντίστοιχα σε αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης της απόφασης ή στην μη χορήγηση τέτοιας αναστολής.

27. Έφεση

27.1. Η επανεξέταση της υπόθεσης κατόπιν εφέσεως πρέπει να παρέχεται ουσιαστικά για τους ίδιους λόγους που προβλέπει το (εσωτερικό) δίκαιο του forum για άλλες αποφάσεις (μη διακρατικού χαρακτήρα). Η κατ' έφεση διαδικασία οφείλει να είναι ταχεία.

27.2. Η κατ' έφεση διαδικασία περιορίζεται κυρίως στα αιτήματα και τις άμυνες που παρουσιάσθηκαν κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία.

27.3. Το δικαστήριο της έφεσης μπορεί να λάβει υπόψη του και νέα πραγματικά και αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον γίνεται προς το συμφέρον της δικαιοσύνης.

28. Εκκρεμοδικία και δεδικασμένο.

28.1. Για την εφαρμογή των κανόνων εκκρεμοδικίας, το αντικείμενο της διαφοράς καθορίζεται από τα αιτήματα και τις άμυνες των διαδίκων, όπως διατυπώνο-

νται στην εισαγωγική πράξη της δίκης και την απάντησή της, όπως ενδεχόμενα τροποποιήθηκαν.

28.2. Για τον καθορισμό ύπαρξης δεδικασμένου, το πεδίο εφαρμογής του καθορίζεται από τα αιτήματα και τις άμυνες των διαδίκων, όπως παρουσιάζονται στην εισαγωγική της δίκης πράξη και την απάντησή της και τις τροποποιήσεις τους, καθώς και στο διατακτικό και το αιτιολογικό της απόφασης.

29. Αποτελεσματική εκτέλεση

Πρέπει να παρέχονται διαδικασίες για την αποτελεσματική και ταχεία αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που επιδικάζουν τα έξοδα, διαταγών του δικαστηρίου και προσωρινών μέτρων.

30. Αναγνώριση

Οι οριστικές αποφάσεις που απαγγέλθηκαν κατά τη διάρκεια και μετά από διαδικασία σε αλλοδαπό forum, ουσιαστικά συμβατές με τις Αρχές αυτές, πρέπει να αναγνωρίζονται και να εκτελούνται, εκτός εάν συντρέχουν ουσιαστικοί λόγοι δημόσιας τάξης. Ένα προσωρινό μέτρο πρέπει να αναγνωρίζεται κατά τους ίδιους λόγους.

31. Διεθνής δικαστική συνδρομή και συνεργασία

Τα δικαστήρια κράτους που έχει υιοθετήσει τις Αρχές αυτές οφείλουν να παρέχουν δικαστική συνδρομή προς τα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου Κράτους όπου διεξάγεται δίκη σύμφωνα με τις Αρχές αυτές, συμπεριλαμβανομένων της παροχής ασφαλιστικών ή προσωρινών μέτρων και της συνδρομής για τον προσδιορισμό, την διατήρηση και προσαγωγή αποδεικτικών στοιχείων.